

Leklustans förskola Trygghetsplan

År 2017

1. Vision

Trygghetsarbete handlar om att skapa en förskola som är fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. En trygg vardag är en förutsättning för att lära och utvecklas.

Örebro kommuns trygghetsvision

I Örebros förskolor och skolor har vi en trygghetsvision. Den antogs av kommunfullmäktige 18 september 2002 och ser ut så här:

”Alla barn och ungdomar i Örebro kommun har rätt till en trygg miljö i förskolor och skolor. Ingen ska bli utsatt, kränkt eller mobbad. Detta är ett ansvar för varje vuxen, liksom för alla barn och ungdomar.”

Sedan 1 januari 2009 regleras trygghetsarbetet i två regelverk, 6 kapitlet i Skollagen (2010:800) och 1-3 kap diskrimineringslagen (2008:567).

Det här är vår vision för trygghetsarbetet:

Alla, barn och vuxna i vår verksamhet, ska få känna sig trygga, glada och respekteras för den man är.

2. Tydliga roller och ansvarsfördelning

Huvudmannens ansvar

Örebro kommun som huvudman är den som är ansvarig för att verksamheten uppfyller sina skyldigheter enligt de lagstiftningar som berör likabehandling. Det är viktigt att det finns en tydlig ansvarsfördelning i verksamheten och den framgå i här.

Förskolechefens ansvar

Förskolechefen är ansvarig att se till att ett målinriktat arbete bedrivs för att motverka diskriminering utifrån diskrimineringsgrunderna och kränkande behandling samt skapa en trygg miljö. Om verksamheten får kännedom om att diskriminering eller kränkande behandling förekommer, är det förskolechefens ansvar att se till att utredning görs och att åtgärder vidtas.

Diskrimineringsgrunderna är

- Kränkande behandling
- Kön
- Könsidentitet eller könsuttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion och annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

Förskolechefen ser även till att det finns rutiner för utredning, åtgärder och dokumentation vid trakasserier och kränkande behandling.

Förskolechefen ska årligen upprätta, utvärdera och revidera en trygghetsplan i samarbete med personal och barn, om möjligt även vårdnadshavare.

Personalens ansvar

All personal i verksamheten har ett ansvar för att främja likabehandling och motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det är viktigt att komma ihåg att det inte bara är den pedagogiska personalen som omfattas utan även annan personal som till exempel vaktmästare, lokalvårdare och kökspersonal.

Barns delaktighet

Barn har inget formellt ansvar i trygghetsarbetet. Däremot ska vi uppmuntra barnen till att reagera och ta hjälp av vuxna vid trakasserier, diskriminering och kränkande behandling.

Vårdnadshavares delaktighet

Alla utvecklingssamtal på hösten följs upp och analyseras både på avdelningsnivå och för hela förskolan. Höstens samtal har fokus på trygghet och trivsel och på så sätt blir föräldrar delaktiga i både uppföljning och kartläggning av trygghetsarbetet. Även brukarenkätens resultat ingår i uppföljningen, utvärdering och kartläggning.

Så här arbetar vi kring information:

Målgrupp	Insats/Arbetsätt	Tidpunkt	Ansvar
Personal	All personal deltar i beslut om ny trygghetsplan	APT i december	Förskolechef och ledningsgrupp.
	Nyanställd personal	Vid introduktions-samtal.	Förskolechef
Vårdnadshavare	Information vid föräldramöte	Varje hösttermin och aktuell plan finns på Unikum.	Förskolechef och/eller pedagoger.
	Föräldrar till nya barn	Information vid introduktionen.	Pedagoger och förskolechef

Den årliga planen gäller från 1 januari till 31 december 2017. Kartläggning sker på höstterminen. Efter den skrevs en ny plan av ledningsgruppen och som går ut på remiss innan beslut togs på arbetsplatsträff i december.

3. Barns rätt till stöd

Barnet har rätt att få stöd och hjälp när han eller hon känner sig kränkt. Vem barnet än kontaktar i verksamheten så har han eller hon rätt att bli tagen på allvar och få stöd. Det är alltid den utsatte som avgör om ett beteende eller en handling är oönskad eller kränkande. När det gäller de riktigt små barnen är det de vuxnas ansvar att vara lyhörda och uppfatta barns eventuella signaler.

I vår verksamhet kan barn och deras vårdnadshavare som vill ha stöd, vända sig till alla pedagoger, barnhälsoteamet eller förskolechefen.

4. Främjande och förebyggande arbete

Främjande arbete

Den pedagogiska miljön, barnens delaktighet och vuxna som goda förebilder och möjliggörare, är viktiga främjande faktorer för att skapa en trygg miljö i förskolan. Vi arbetar utifrån Vägledande samspel (ICDP). Det innebär att skapa goda relationer och gott samspel mellan barn-vuxna, barn-barn och mellan vuxna-vuxna och är en utgångspunkt i verksamheten.

Vi stävar efter att utveckla ett utforskande och projektinriktat arbetssätt på hela förskolan. Genom observation och pedagogisk dokumentation med återkommande tid för reflektion, skapar vi möjlighet att synliggöra och ta tillvara barnens förmågor, aktivitet och nyfikenhet. Vi kan då också använda oss av olikhet som en tillgång och stärka respekten för varandras olikhet.

Att bygga verksamhetens innehåll utifrån barnens delaktighet bidrar till att skapa möjlighet till utveckling och lärande i meningsfulla sammanhang i lek och aktiviteter. På det sättet byggs ett kontinuerligt trygghetsarbete.

Pedagogerna finns närvarande och är delaktiga i de miljöer, både inne och ute, där barnen vistas. Vi tar vara på barnens naturliga förmåga att vilja göra gott och deras idérikeedom, som stärker deras självkänsla och självbild. Vi strävar efter att alla barn skall få ”vara sitt bästa jag”.

”Goda möten

Alla, barn och vuxna ska få känna sig välkomna till vår förskola. Grunden för en positiv identitetsutveckling är att få uppleva att man är del av ett sammanhang och betyder något för andra. Att skapa varma relationer och samspelet mellan barnen och mellan barn och vuxna har därför ett stort värde. Förskolan ska vara en plats där goda möten sker genom kommunikation på många sätt. Genom samtal, att bli lyssnad till och att lyssna till andra samt få erfara att andras tankar föder nya tankar. Vi behöver varandra för att växa och utvecklas.

Tillit är en del av varma relationer och är viktigt för att hålla ihop t.ex samhällen och organisationer. Tillit handlar om att vi tror gott om både oss själva och andra, vilket är en utmaning i mötet med andra.”

Ur Arbetsplanen för Mosjö förskola

Barns delaktighet i trygghetsarbetet

Barnen är ständigt delaktiga i trygghetsarbetet, då det främjande arbetet bygger på att vi skapar vår miljö tillsammans. Vår syn på barn och tillit till deras förmåga är avgörande för att skapa förutsättningar för detta. Genom att involvera och göra barnen delaktiga i många praktiska frågor som förenar och bygger sammanhang i förskolan, får de också möjlighet att ta ansvar för sig själv och andra.

Förebyggande arbete

Till skillnad mot främjande arbete så menar vi att förebyggande arbete är ett medvetet arbete inom områden där vi utifrån erfarenhet eller signaler kan identifiera riskfaktorer. Att förebygga handlar då om att förekomma med ett stödjande arbete. På vår förskola innebär det att vi jobbar med att bygga stödjande strukturer genom;

- Tydliga och återkommande rutiner, ansvarsfördelning, medvetna gruppindelningar och struktur för hela dagen på förskolan.
- En väl genomtänkt och genomförd introduktion för både barn och föräldrar i förskolan med stort fokus på ett välkomnande, miljö för relationsskapande och delaktighet.
- Att arrangera miljö och material på ett sätt som stödjer och inspirerar till kommunikation, utforskande och relationsbyggande, d.v.s goda mötesplatser.
- Regelbunden observation, dokumentation och reflektion i varje arbetslag i syfte att driva positiva utvecklingsprocesser där varje barns förmågor och gruppens ökade kunnande blir synliga.
- Att genom tydlig struktur, miljö och arbetssätt ge stöd till alla barn och även barn i behov av särskilt stöd.
- Att vi använder oss av olika stödjande metoder/förhållningssätt som t.ex ICDP, tecken som stöd, ritberättelser, m.m.

5. Kartläggning och nulägesanalys

Vid terminsstart arbetar vi mycket med att skapa en bra start för alla nya och gamla barn och föräldrar på förskolan. Vi strävar efter ett gott välkomnande där positiva relationer skapas genom att mötas kring en inspirerande miljö och aktiviteter där barnen görs delaktiga. Vi följer upp den första introduktionsperioden på olika sätt. Den uppföljningen blir en del av vår kartläggning. Följande punkter blir vår kartläggning:

- Introduktionssamtal för varje nytt barn och aktiv inskolning där föräldrar deltar under tre heldagar, säkerställer att vi får viktig individuell information kring varje barn.
- Överlämnandesamtal på gruppnivå, för barn som byter avdelning.
- Genom uppföljningssamtal följer vi upp introduktionen med alla berörda barn och föräldrar.
- Barn från 3 års ålder deltar vid utvecklingssamtalen och får möjlighet att tillsammans med trygga vuxna berätta om hur de trivs, kompisrelationer, rädslor m.m.
- Vid fördjupningsveckan under höstterminen, reflekterar alla avdelningar kring observationer och dokumentationer från arbetsperiod 1, med fokus på ”Välkomnande och relationsskapande”. Reflektion och analys sammanfattas för hela förskolan.
- Resultat och analys från Brukarenkäten blir en del av kartläggningen.
- Sammanfattning av alla utvecklingssamtal görs på varje avdelning och bidrar med en övergripande bild till kartläggningen.

Den samlade informationen blir en kartläggning och ger oss en nulägesrapport. Reflektioner och analys utifrån den görs i ledningsgruppen samt vid pedagogisk konferens med all personal. Ledningsgruppen skriver sen en ny trygghetsplan som går ut till all personal innan beslut tas i december månad.

Utifrån årets kartläggning och analys, sätter vi följande mål för verksamhetsåret 2017.

1. Vi hanterar specialkost till barn på ett positivt och ej utpekande sätt.
2. Vi hanterar blöjbyten och toalettbesök med stor respekt för enskilda barns integritet.
3. Vi talar direkt till barnen för att minska risken för att behandla barn så att de blir förminskade.

6. Åtgärdande arbete

Det krävs **goda rutiner** för att kunna ha **uppsikt**, för att **upptäcka**, **utreda** och **åtgärda** samt för att **dokumentera** och göra **uppföljning** vid diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det åtgärdande arbetet ska **påbörjas genast** när det kommit signaler om att ett barn ger uttryck för att känna sig diskriminerad, trakasserad eller kränkt. Arbetet innebär att verksamheten måste **vidta åtgärder** som **dokumenteras** och **utvärderas** för att förhindra att kränkningarna upprepas.

Uppsikt och upptäckt

För att kunna ha uppsikt och upptäcka tecken på eventuell diskriminering, trakasserier och kränkningar, har vi olika strategier.

- Alla pedagoger sprider ut sig och vistas i de olika rum där barnen befinner sig.
- Vi iakttar och observerar lek och lekmönster.
- Vi följer upp konflikter och låter alla inblandade barn komma till tals.
- Vi uppmanar föräldrar att kontakta oss vid minsta misstanke.
- Vi genomför enskilda barnintervjuer/samtal.
- Alla vuxna har ansvar att uppmärksamma eller ingripa vid minsta misstanke.
- Vi skapar trygghet för barnen så att de alltid skall våga gå till en vuxen och be om hjälp om de själva känner sig utsatta eller ser andra bli utsatta.
- Alla vuxna måste agera direkt vid akuta situationer genom att **STOPPA-STÖDJA-MEDDELA-UTREDA**.

Rutiner för utredning, åtgärder, dokumentation och uppföljning av enskilda ärenden

Om förskolan får kännedom om eller misstanke om att ett barn

upplever sig ha blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling, är vi skyldig att utreda omständigheterna omkring detta. Detta säger diskrimineringslagen och skollagen.

Barn som upplever sig trakasserade eller på annat sätt kränkta av personal är i en särskilt utsatt situation eftersom de befinner sig i beroendeställning. För att undvika jäv ansvarar då verksamhetschef Förskola, för att utredning görs. I Varje misstanke om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling skall utredas.

I förskolans dagliga verksamhet uppstår ibland konflikter mellan barn. Vid dessa tillfällen hjälper vi barnen med konflikthantering som en del i vårt pedagogiska arbete.

På vår förskola utreds varje enskilt fall av diskriminering, trakasserier och kränkningar på följande sätt:

- All personal på förskolan har ett ansvar att **agera direkt** vid misstanke om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.
- När personal uppmärksammar en diskriminering, trakasserier eller en kränkning samtalar pedagogen med berörda parter om vad som hänt. Anteckningar görs.
- Pedagogen kontaktar alltid de inblandades vårdnadshavare och berättar om vad som hänt, att utredning planeras och eventuellt vilka kompetenser/personer som ansvarar för detta. Detta görs skyndsamt, helst samma dag. Förskolechefen informeras skriftligt och denne anmäler vidare till nämnden.
- Utredningen planeras och vid behov kopplas barnhälso teamet in, beroende av händelsens art. Förskolechefen ansvarar ytterst för att utredning görs och dokumenteras, men den kan utföras av annan personal.
- En handlingsplan som innehåller åtgärder och insatser upprättas vid behov och beroende på vad utredningen kommer fram till.
- Vårdnadshavare ska vara delaktiga i handlingsplanen. För detta

ansvarar förskolechefen.

- Handlingsplanen ska följas upp och utvärderas. Även där skall vårdnadshavare vara delaktiga.

Om vårdnadshavare uppmärksammar kränkande behandling följs samma utredningsgång som beskrivits här ovan.

Personalen får inte utsätta ett barn för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att barnet eller vårdnadshavaren har anmält förskolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

Om någon vuxen har kränkt ett barn

- All personal på förskolan har ett ansvar att **agera direkt** vid kränkande handlingar. Det gäller även när vuxna kränker barn.
- När personal uppmärksammar att en annan vuxen kränker ett barn förväntas man samtala med berörd vuxen och stoppa direkt! Förskolechefen informeras skriftligt och anmäler vidare till nämnden.
- Förskolechefen gör anmälan till verksamhetschef som då ansvarar för utredning och åtgärder.
- Den som blir ansvarig för utredningen informerar vårdnadshavare och utser vem/vilka som utför utredningen.
- Individuell åtgärds-/utvecklingsplan upprättas för den personal som utsatt barn för kränkning. Återkoppling görs till vårdnadshavare.
- Handlingsplanen ska följas upp och utvärderas. För detta ansvarar ansvarig utredare.

Om du som vårdnadshavare uppmärksammar att personal kränker barn bör du genast kontakta förskolechefen.

Dokumentation

Varje misstanke om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling, ska utredas. Utredningen ska dokumenteras. Vid behov av åtgärder upprättas handlingsplaner som följs upp och utvärderas.

Dokumentationen arkiveras enligt bestämmelser i Örebro kommuns arkiveringsplan.

7. Uppföljning och utvärdering av trygghetsplanen

Vid kartläggningen under hösten följ även trygghetsplanen upp och utvärderas. För detta ansvarar ledningsgruppen.

Genom vårt pedagogiska års hjul, där både välkomnande relationsbyggande, mångfald och hållbar framtid finns med som återkommande fokusområde, med efterföljande uppföljningsvecka, har vi skapat möjlighet för kontinuerlig uppföljning och utveckling.

Om ni behöver stöd

I vår verksamhet kan barn och vårdnadshavare som vill ha stöd, vända sig till:

Förskolechef

Mari Engman, 019-21 20 85

Specialpedagog

Annelie Särholm, 019-21 23 64

Socionom

Anna Mazetti, 019-21 36 65

Psykolog

Michael Horvath, 019-21 24 37

Avdelningspersonal
